

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Beckerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Plettz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagy-Beckerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTAI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybeckerek, 1901.

XXX. évfolyam. 130. szám.

Előfizetési tábla:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy hóra ——— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Hétfő, június 10.

A T. M. G. E. közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybeckerek, június 10.

A megyei gazd. egyesület tegnap, június hó 9-én tartotta meg rendes félévi közgyűlését Csekonics Endre gróf v. b. t. t., az egyesület buzgó elnökének elnöklété alatt, Nagybeckereken a vármegyeház nagytermében. Jelen voltak: Gróf Csekonics Endre elnök, Babics József, báró Baich Iván, gróf Csekonics Pál, dr. Dellimanics Lajos, Daniel Ferenc, gróf Harnoncourt Félix, Jakabházy Béla, Marton Andor, dr. Mihálovics Ödön, Poroszkay Béla, Rónay Jenő, Sándor Kálmán, Szabó Arnold, dr. Vinczehidy Ernő, Vinczehidy Izsó, Winkler Igrác, Zsiros József; a gazdakörök kiküldöttei és pedig a zombolyai gazdakör részéről: Treisz József, Lauter Miklós, Schuld Mátyás, Kolbusz Mátyás, Petrás György; a kis-jécsai gazdakör részéről: Schütt Gáspár, Mayer József, Mayer Dominik; a grabáci gazdakör részéről: Neurohr Mihály, Neurohr József, Bauer Mihály; a kiskomlósi gazdakör részéről: Trauenhoffer Tamás; a nagytőszegi gazdakör részéről: Horváth Károly, Gerhard Ferenc, Mayer Kristóf.

Gróf Csekonics Endre elnök a megjelenteket szívélyesen üdvözli s különösen örömeinek ad kifejezést a felett, hogy a megyei gazdasági egyesületnek fiókjait képező gazdakörök kiküldöttei oly szép számban jelentek meg a gyűlésre. Annál is inkább örvend ezek megjelenésén, mert ezáltal mintegy kifejezését látja azon körülménynek, hogy a nagy-, közép- és kisbirtokos osztály összetart és saját érdekeinek a megóvása szempontjából tömörül; ezen tömörülésre pedig a jelen időben van legnagyobb szükség, amidőn a földbirtokra válságos viszonyok nehezedenek s így a gazdák helyzete egy cseppet sem irigylésre méltó. Ismételt üdvözli a megjelenteket s a gyűlést megnyitja. (Éljenezés.)

Következett a tárgysorozat I. pontja: az egyesület elnökének és két alelnökének a megválasztása. A választás tartamára elnök korelnöknek Vinczehidy Izsót kéri fel.

Rónay Jenő méltatva azon érdemeket, melyeket gróf Csekonics Endre, az egyesületnek fáradhatatlan elnöke már hosszú évek során át az egyesület és általában az egész megyei gazdaközönség érdekében kifejt, azon indítványát terjeszti elő, hogy az egyesület ismét őt válassza meg elnökének, mert a gazdaközönség nálánál buzgóbb vezért nem talál, s egyben javasolja, hogy eddigi odaadó működéséért az egyesület jegyzőkönyvvilleg fejezze ki köszönetét. Erre általános éljenezés kíséretében gróf Csekonics Endre egyhangulag az egyesület elnökévé választott.

Most Neurohr József, a grabáci gazdakör elnöke emelkedett fel szólásra, s üdvözölve német nyelven a megválasztott elnököt, neki hálás köszönetet szavaz a gazdakörök s általában az egész kisbirtokosság nevében azért a szíves munkásságért, melyet mint a gazd. egyesület elnöke, a megyebeli kisgazdák érdekében kifejt. (Általános éljenezés.)

Csekonics Endre gróf megköszöni a szívélyes üdvözlést s hangsúlyozza, hogy kedves kötelességének ismeri, hogy a kis-

gazdák érdekeit a jövőben is a tőle telhető módon védje és segítse.

Ezután általános éljenezés kíséretében egyhangulag az egyesület igazgató-alelnökévé megválasztott Rónay Ernő, alelnöké pedig ismételt Csávossy Ignác.

II. Igazgató-választmányi tagokul egyhangulag megválasztottak:

A nagybeckereki járásból: Gróf Harnoncourt Felix, Szent Ivány Zoltán, Szabó Arnold, Winkler Ignác, Wolfinger Viktor, dr. Pap Géza, Daniel Ferenc.

Nagybeckerekről: Rónay Jenő, Cheniczky Gyula, dr. Grandjean József, Mencer Lipót, Poroszkay Béla, dr. Mihálovics Ödön, dr. Magyar Károly, dr. Vinczehidy Ernő, Bauer Henrik.

A nagyszentmiklósi járásból: Gróf Nákó Sándor, Schwarze Eberhard, Herczogh Hugó, Rónay Aladár.

A perjámosi járásból: Báró Lipthay Frigyes, Gróf Zichy Andor.

A törökkanizsai járásból: Tallián Béla, Tallián Jenő, Tallián Emil, Schulpe Vilmos, báró Gerliczy Ferenc.

A nagyikindai járásból: Báró Baich Iván, Kikindai Béla, dr. Bogdán Zsvikó, Baár József.

Nagyikindáról: Telecsy Kristóf, Jankó Agoston, Budisin Lázár, Vinczehidy Izsó.

Zombolyai járásból: Babics József, gróf Csekonics Pál, Molnár István, Bezuk Lajos, Kriszt Frigyes, Treisz József a zombolyai gazdakör elnöke, Neurohr József a grabáci gazdakör elnöke, Horváth Károly a n. tőszegi gazdakör elnöke, Holsinger Kristóf a kis komlósi gazdakör elnöke.

A csenei járásból: Csávossy Gyula, dr. Dellimanics Lajos, Szöllőssy Lajos, Leitenborn József a kis-jécsai gazdakör elnöke.

A törökbecsei járásból: gróf Karátsonyi Aladár, Karátsonyi Andor, Urbán Péter, Rohonczy Gedeon, Solymos Gusztáv.

A párdányi járásból: Jenovay Zoltán, Hertelendy Imre, báró Gudenusz Béla, Pessina Ede.

A módosi járásból: Gyertyánffy Andor, Gyertyánffy László, báró Nikolics Feodor, Zsiross József.

A bánlakai járásból: Botka Béla, báró Daniel Ernő, id. Dániel Pál, gróf Karátsonyi Jenő, Damaszkín Arzén, Dániel László.

Az antalfalvi járásból: Paulinyi Sámuel.

Az alibunári járásból: Kajtár Jenő.

A pancsovai járásból: Jablonszky Miklós.

III. A Torontálmegyében létesíteni tervezett cukorgyár érdekében élénk eszmecsere indult meg. Marton Andor magyar nyelven, Petrás György és Poroszkay Béla német nyelven vázolták a gyár létesítésének rendkívüli fontosságát. Majd Babics József és Csekonics Endre gróf hozzászólása után elfogadták az előadó és a felszólalók javaslatait s egyhangulag elhatározták, hogy a részvények jegyzése céljából a legszelesebb akciót indítsa meg az elnökség.

Erre Csekonics Endre gróf rögtön aláírta a gyár létesítése céljából kibocsájtott aláírási ívet, 1000 drb. részvényt jegyezvén, 200 000 korona értékben.

III Babics József a pénztári számadások állapota felől nyújt tájékoztatót. Tudomásul vétetett. A lótenyésztési alap számadási tételénél dr. Dellimanics Lajos előadta, hogy a nagyikindai agarászó és urlovas egyesület a megyei gazdasági egyesület kifejezett óhajára daczára sem hajlandó lóversenyeit felváltva Nagyikindán és Nagybeckereken tartani. Javasolja ennél fogva, hogy a gazdasági egyesület ismételt fejezze ki, hogy az általa adandó

dijnak a kiadását ezen körülménytől teszi függővé.

Rónay Jenő, Babics József és Csekonics Endre gróf felszólalása után a közgyűlés elfogadja Rónay Jenőnek azon indítványát, hogy a gazdasági egyesület az eddigi szokásos díjat ezentul is ki óhajtja adni a nagyikindai agarászó és urlovas egyesületnek mindaddig, míg csak nem alakul egy másik bizottság, mely céljaul nagybeckereki lóversenyek rendezését tűzi ki. Ekkorra a szabad választás jogát tartja fenn. Ugyanis helyesnek találta Rónay Jenőnek azon érvelését, hogy Nagyikindán egy ügybuzgó térsaság rendezi a lóversenyeket, ezt tehát támogatni kell annál is inkább, mert említett térsaság még Nagyikinda városa részéről is támogatásban részesül minden tekintetben, de különösen a lóversenytér átengedése révén s nagyon kérdéses, hogy hasonló támogatást Nagybeckerek városa hajlandó volna-e nyújtani? A közgyűlés egyben megszavazta, hogy ez évre ki fogja adni a gazdasági egyesület díját a nagyikindai lóverseny számára.

VI. A folyó ügyekről Marton Andor titkár által előterjesztett jelentések tudomásul vétettek.

VII. A miniszteri leiratok, felterjesztések s a társegyesületek megkereséseinek a bemutatása tudomásul vétetett.

VIII. 1. Elfogadta a közgyűlés Makra Imrének az indítványát, melynek értelmében az elnökség feliratilag kérelmezze a földmívelésügyi miniszteriumtól, hogy a gyümölcs és csemege szőlőnek külföldön szerzendő értékesítési piacok tárgyában a földmívelésügyi miniszterium tegyen intézkedéseket s hogy e révén a külföldi gazdasági szaktudósítói intézmény felhasználása révén járjon kezére az érdekelt gazdaközönségnek.

2. Ugyancsak elfogadta a közgyűlés dr. Mihálovics Ödönnek azon indítványát, hogy az elnökség feliratilag kérje fel a földmívelésügyi miniszterium révén a honvédelmi miniszteriumot arra nézve, hogy a hadseregben tegyenek kísérletet arra nézve, hogy a lovak takarmányozásánál nem lehetne-e a réti széna mellett a mesterséges takarmányokat is, különösen a zabos-bükkönyt célirányosan felhasználni. Sőt határozatilag kimondatott az is, hogy a küldendő felterjesztés másolatát szíves támogatás céljából a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének is küldje meg az elnökség.

Közigazgatási életünkből.*

Nagybeckerek, 1901. június 10.

III.

Bűnügyiapidíjak.

Itt felemliti a bizottság azt a körülményt, hogy az új büntető perrendtartás alapján a közigazgatási, mint nyomozó hatóságok előtt kihallgatott tanúk és szakértők, valamint igénybe vett tolmácsok nem jutnak azzal a gyorsasággal őket megillető díjaikhoz, mint a melylyel pedig e díjnak kifizetését elvárhatnák; különösen hátrányos az alsóbb s szegényebb néposztályhoz tartozóknál, akik csakis hosszabb idő mulva jutnak a polgári kötelességük teljesítésével kiérdemelt kártérítésükhöz.

Be kell várnok a nyomozat befejezését, az iratoknak a kir. ügyészséghez beküldését; itt

*) A közig. bizottság jelentéséből.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 7/8-tól 8-ig urak részére is. A ledfürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

Junius 11. Közegészségügyi bizottsági ülés a vármegyeházán d. e. 11 órakor.
„ 23 Csikódíjazás a vásártéren.

— **Uj esperes.** D e s s e w f f y Sándor v. b. t. t., megyés püspök G a á l Imre német eleméri plébánost a közép-torontáli egyházkerület esperesévé nevezte ki. A kerület eddigi esperese, Sz a b ó Ferenc nagybecskereki apát-plébános ugyanis betegégre való tekintettel ezen állásától való felmentését kérte.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter G a s p á r Ferenc szilágysomlyói kir. járásbíró-sági és B ö g ö s Lajos nagyikindai kir. törvényszéki joggyakornokot a nagyikindai kir. törvényszékhez aljegyzőkké nevezte ki.

— **Estély a főispán tiszteletére** J a b l o n s z k y Miklós, járási főszolgabíró, Torontál vármegye főispánja, R ó n a y Jenő tiszteletére, mint pancsovai levelezőnk írja, az elmúlt héten fényes estélyt s vacsorát rendezett. A vendégszerető főszolgabíró vendégei voltak: R ó n a y Jenő főispán, F e y m a n n Gyula szerkesztő, megyebizottsági tag, M i l a s s i n Kálmán kir. ügyész, dr. P u b l i k Endre kir. alügyész, dr. K e h r e r Károly járási orvos, megyei tiszteletbeli főorvos, H a l á s z István és Z s i r o s Imre, tb. főszolgabírák.

— **Uj anyakönyvvezető.** A belügyminiszterium vezetésével ideiglenesen megbízott miniszterelnök Torontál vármegyében a karlovai anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető-helyettesé P e t r o v i c s Péter segédjegyzőt nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **Ajándék.** R ó n a y Jenő főispán nemeslelkűneje, szül. vizsáki Patyánszky Olga e napokban gyönyörű saját, himzésű oltárterítővel ajándékozta meg a nagybecskereki gör. kel. szerb templomot.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügyminiszter W i l l i g e r Kálmán zombolyai kir. járásbíró-sági aljegyzőt a nagyikindai kir. törvényszékhez helyezte át.

— **Bucusi dalestély** A szerb egyházi dalárda kintű karmestere, O s z w a l d Antal — mint megirtuk — itt hagyja városunkat és a szerb nemzeti színházhoz szegődött karmesternek. Ma utazott el Ujvidékre s ezért a dalárda bucus hangversenyt rendezett tiszteletére tegnap este a szerb olvasókörben, hol a nagy közönség folytonosan ünnepelte a távozó karmestert. A nagyon szépen sikerült hangverseny után Panits Daniló v. tanácsos szép szavakban bucsuztatta el a népszerű karmestert, ki egészen meghatva vált el a nagybecskereki közönségtől, melyet — állítása szerint — nagyon megszeretett. A hangversenyt reggelig tartó tánc fejezte be.

— **Medárd napja.** Szombaton volt Medárd napja, melynek az ós időkől származó, szájról-szájra szálló hagyomány nagy jelentőséget tulajdonít. Ha a vén Medárd könnyei megerednek e napon, akkor negyven napig esik az eső. Attól függ természetesen az esőzés állandósága, hogy Medárd napján hogyan esett. Ha egész napon esett, akkor 40 napon át szakadatlanul tart az eső; ha pedig csak egy kis nyári permet esik, akkor negyven napon át minden nap lesz egy kis nyári eső, a mely a port elveri. A hosszas tapasztalatok e hagyomány megbízhatósága mellett szólnak. Szombaton azonban nagyon kevés ideig esett.

— **Rekviem.** Tegnap délelőtt fél tizenkettőkor tartotta meg a szerb egyházi dalárda évente szokásos ünnepélyes rekviemét az elhalt pártoló és működő tagokért. A rekviemet Sztraiy György esperes celebrálta fényes segédlettel, a dalárda közreműködésével a zsufolásig megtelt gör. kel. szerb plébánia templomban.

— **Tisztelgő hitközség.** A pancsovai közelet két kiváló alakja Mattanovich Adolf polgármester és Martin Imre az áll. polgári és felső kereskedelmi iskola igazgatója váratlan, de lelkes óváció tárgya volt e hó 7-én. Az ev. református egyházközség 9 tagu küldöttsége ugyanis akkor tisztelgett nevezett férfiaknál, üdvözlölve őket a város érdekében eltöltött és eredményes köztetevékenységük 25 éves fordulójára alkalmából. F a I s t v á n ref. lelkész, mint a küldöttség szó-noka, ékesszólóan tolmácsolta egyháza köszönetét mindkét helyen azon támogatásért és barátságos jóindulatért, melyben a két kitüntetett az ezelőtt

az indítvány sem készülhet különböző körülmények folytán azonnal az indítvánnyal az iratok a vizsgálóbíró, illetve vádtaácsához küldetnek, csak az állapítja meg a díjakat, értesíti erről a kir. ügyészséget, amely asután nyugtát követel be s küldi ki a megállapított díjakat.

Ha már a közigazgatási hatóságok, mint a nyomozó hatóságokat a büntügyi általány részlet kezelésével éppen tulajdonképeni hivatásuk okozta különben is nagyfokú megterheltség voltuknál fogva még megterhelni nem lehet, a közig. bizottság ama véleményének ad kifejezést, miszerint az eljárás egyszerűsíteni lehetne oly formán, hogy a nyomozó hatóság a B. P.-nak a tanúk illemtényeire vonatkozó rendelkezéseinek, valamint szakértői díjak s tolmácsdíjak kiutalványozását tárgyzó rendeletek szigorú szemelölt tartása mellett maga állapíthassa meg a díjakat, amely megállapításra a hatóság annyival inkább lehet hivatott, mert nem csak jobban ismeri a tanu viszonyait, a melyek a díjak megállapításánál nagy befolyással vannak, hanem tudja, hogy a tanu mennyi időt töltött el azzal, hogy polgári kötelességének megfelelhessen.

A nyomozó hatóság által esetről esetre megállapított költségösszeg; minden ügyben külön egy úrlap felhasználásával naponként a kir. ügyészséggel közölhető volna. A kir. ügyészség az utalványt ellenőrizheti, az egyes ügyekben felfektetendő költség jegyzékbe bevezetné s a pénzt közvetlenül posta útján elküldheti az illető tanu, tolmács vagy szakértőnek. Ez által az eljárás kétséget kizárólag egyszerűbbé és gyorsabbá tétetnék.

Fontosabb és számba vehetőbb társadalmi mozgalmak az elmúlt évben nem voltak.

A hatóságok

területi beosztása

Ámbár politikailag helyes, annyiban volna módosítandó, hogy minden járási szolgabíró-ság, egyúttal a járásbíró-ság, telekkönyv és adóhivatal székhelye is legyen.

Helyi körülmények, melyek törvényhozási intézkedést igényelnek, jelenleg nincsenek.

A lefolyt 1900. évben a közigazgatási bizottság az 1876. évi VI. t. c. 66. §-a alapján külön jelentést nem intézett a szakminiszterekhez.

Felügyelet.

A közigazgatási bizottság által 1900. évben tartott összes üléseiben elnökölt a főispán.

A közigazgatási bizottság választott tagjaival szemben az 1876. évi VI. t. c. 77. §-a nem volt alkalmazható 1900. évben.

Rendbíróság alkalmaztatott törvényhatósági tisztviselő ellen . . . . . 31 esetben
községi közeg ellen . . . . . 395 "

A rendbüntetések összege.

1900. évben	} törvényhatósági	178 kor. — fil.	
		községi közeg	4580 " 24 "
		Osszesen	4758 " 24 "
ebből befolyt	} törvényhatósági	178 " — "	
		községi közeg	4425 " 24 "
		Osszesen	4603 " 24 "
		hátralék	155 " — "

A lefolyt 1900. évben fegyelmi eljárás indított.

a) Állami tisztviselő ellen hivatalból 5;
b) törvényhatósági tisztviselő ellen hivatalból 12, magán panasz folytán 4, összesen 16;
c) községi közeg ellen hivatalból 164, magán panasz folytán 25, összesen 189.

A lefolyt 1900. évben folyamatban volt fegyelmi ügyekről.

Elintéztetett . . . . . 111 darab
Folyamatban van . . . . . 94 "
Marad . . . . . 94 "

Szentesített törvény. A hivatalos lap közli a királyi szentesítéssel ellátott 1901. évi VII. törvényeket az Andria tengerhajózási társasággal kötött szerződés becikkelyezéséről. A törvény május 31-én nyert szentesítést.

A polgári perrendtartás tárgyában összehívott szaktanácskozomány holnap P l ó s z Sándor igazságügyminiszter elnöklésével ülést tart.

25 évvel alapított ev. ref. egyházközséget mindig részesítette. Majd átnyújtotta a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetét, mely figyelemért a méltóan kitüntetett vezéregyéniségek meghatottan mondtak köszönetet.

— **Mükedvelői előadás.** A nagybecskereki munkásképző- és társas egyesület f. hó 16-án a városi színházban mükedvelői előadást rendez, melyen Lukácsy Sándor kintű népszínművét a „Vereshaju“-t adják elő jótékonycélra, a mennyiben a tiszta jövedelem egy része a szegény lábadozó betegeket segélyező „Rudolf-alap“ javára fordítatik, a másik rész pedig a munkás-egyesület új helyiségének berendezésére. A darabot Kupuszároovits Jenő rendezte. Az előadás hely-beli zenekedvelők kísérik az énekszámokat és játszanak felvonásokozokban. Az előadásra elő-jegyezhetni, illetőleg jegyek előreválthatók minden nap délután 4-6-ig a színházi pénztárnál.

— **A becskereki éji szállás.** A Zápolya-utca mély csöndjét, melyet csak heti vásárok alkalmával szokta megzavarni néhány líba górgósa, szombat este szokatlan nagy lármá vette föl. Egyre másra helyezkedtek el a „Munkács“ előtt a fehér ponyvás kocsi: benne nagy haju barna emberek, asszonyok, gyermekek vegyesen. Csakhamar megtelt az egész utca kíváncsiakkal, kik ugyancsak faggatták az őrtálló csendőröket, hogy vajjon mit jelent ez a sok kocsi? „Valóságos granadai éji szállás“ — tette hozzá egy az operairodalomban jártas szemlélő. Hogy megnyugtassuk a Zápolya-utcai és szomszédos kedélyeket, mindenekelőtt megemlítjük, hogy Faraó ivadéka nem a maguk jószántából tisztelet meg látogatásukkal. Sőt ellenkezőleg. A harminc kocsin az országutat róvó mintegy 92 főből álló cigány karaván Ittebe község határában több rendbeli rablást követett el, miért is a csendőrség az egész karavánt behozta Nagybecskerekre, ahol kiválogatták a rablás elkövetőit, 4 férfi és 5 nő tagját a bandának, akiket vendégszeretettel itfoglaltak, míg a többi a rendőrség útján szűkebb hazájukba, Duna-Földvárra toloncolták vissza.

— **Vasuti üzletvezetőség Temesvárott.** Egyik temesvári újság szerint ősszel dől el véglegesen, vajjon Temesvár megkapja-e a vasuti üzletvezetőséget. Hir szerint Temesvár biztosan kap üzletvezetőséget, ezenkívül még két-három nagyobb vidéki városban állítanak fel üzletvezetőséget.

— **Junius 8-ika Tor. Almáson.** A torontál-almási állami elemi iskola tanszövetele, mint nekünk írják, f. hó 8-án, a millenniumi ünnep és ő Felsége koronázása napjának évfordulója alkalmából a község lakosságának élénk érdeklődése mellett sikerült ünnepélyt rendezett. A nap jelentőségét M a t y a s o v s z k y Márton, S c h ö b e r i e Géza és S c h i d e k Agoston tanítók méltatták, a gyermekesereg pedig hazafias dalokat és alkalmi költeményeket adott elő. Általános tetszést keltett különösen a németajku tanítványoknak tiszta magyaros beszéde.

— **Országos vásár.** A legközelebbi módosi országos vásár folyó évi június hó 23-án lesz.

— **Magyar szakácsnő remekelése.** L a u k a Gusztó bátyáknak, örökké ifju koszorú irónknak, a közelmúltban előkelő vendége volt gróf H a r n o n c o u r t Felix nagybirtokos személyében. Az előkelő vendég tiszteletére Gusztó bátyánk jó ebédet adott, melynek előállítását körül híres szakácsnéja B a b i n s z k y Kati buzgózkodott, oly kintű magyaros ételeket találva fel, hogy a magas vendég nem bírt azok dicséretéből kifogyni. A finom paprikás csirke, izletes turós causza és pompás kirántott hal annyira ízlett a grófnak, kinek vendégszeretetét tudvalevőleg a legelőkelőbb arisztokracia, sőt fejedelmi személyek is szokták igénybe venni, hogy kilátásba helyezte a szakácsnőnek, hogy legközelebbi vendéglátásakor őt fogja kihívanni, jó honorárium ellenében, hogy magas vendégei szintén részesei lehessenek a magyar konyha által nyújtott gasztronómikus élvezetnek.

— **Uj hitelszövetkezet.** Tegnap alakult meg a karlovai gazdasági hitelszövetkezet. Az alapszabálytervezetet 52 tag irta alá, kik összesen 214 üzletrészt jegyeztek. A szövetkezet létesítése körül leginkább Perisics János ottani községi jegyző fáradozott. Az igazgatóságba Trafunács Mihály, Popov Gyurica, Paity Arkadia, Peity Milos, dr. Schultz József és Popov Milán; a felügyelő-bizottságba: Czuczity István, Petrovits Péter és Csokity Milán választottak meg egyhangulag. Az országos központi hitelszövetkezet részéről az igazgatóságba Popov Omer Kuzmanov, a felügyelő-bizottságba Perisics János neveztetet ki. Igazgatósági elnök Popov Omer Kuzmanov, a felügyelő-bizottság elnöke pedig Perisics János lett. Pénztárnoknak

Czuczity Szója, könyvelőnek ifj. Beslin Sándor választatott meg.

— **Juniális.** A pancsovai társaskör vigalmi bizottsága Faragó Lajos elnöklete alatt elhatározta, hogy Péter-Pál napján, f. hó 29-én a pancsovai erdőben piknikszerű juniális rendez. A résztvevők maguk hoznak ki maguknak ételt, italt. A résztvételi díj személyenként 1 korona.

— **Elgázolt gyermek.** Irtózatosszerű szerencsétlenség történt f. hó 5-én a pancsovai temespart vasútállomásnak a népbank közraktáránál átvezető pályatesten. A hajnali 4 órai vonat elütött egy 15 éves sikeknéma leányt, aki a selyemgyárba munkára sietett. A vasut elvágta mindkét lábát. Ugy szedték össze a szegény teremtést és még élve bevitték a városi kórházba, ahol nem-sokára meghalt.

Irodalom és művészet.

Magyar közjog

községi közjog. tanfolyamok részére.*

— június 10.

A vármegyei tisztkarnak egyik époly tehetséges, mint rokonszenves tagja, dr. Vincze-hidy Ernő, tb. főjegyző, egy minden tekintetben hézagpótló művel gazdagította a hasznos könyvek számát. Rövid 140 oldalon végez a nagy anyaggal, de a tömör nyelven, minden haszontalan sallang nélkül megírt könyvben megtalálunk mindent, amire a jegyzőnek vagy jegyző jelöltnek szüksége van a közjog köréből. A bevezetésben érdekesen fejtegeti a „közjog“ fogalmát s mindjárt az első fejezetben leköti figyelmünket az az önálló felfogás, melylyel a nagy olvasottságu szerző a történeti fejlődést és alaptörvényeinket magyarázza. De Vinczehidy könyvének többi részei is megérdemlik, hogy figyelmet szenteljünk nekik. Behatóan tárgyalja a honosítást, röviden, de annál áttekinthetőbben magyarázza a delegációk sokszor vitatott hatáskörét, a képviselők összeférhetlenségét, a községi bírásokodást s tudunkkal ez az első közjogi könyv, mely a kuriai bírásokodásról szóló törvényt és a választási visszaélések kérdését behatóan tárgyalja. Amellett Vinczehidy könyve abban is dicséretes módon eltér a tankönyvek rendes sablonjától, hogy világos és magyaros nyelven íródott mindvégig, úgy hogy azokon kívül, akiknek a szerző szánta, bizonyára szívesen fogják forgatni mindazok, kik a közjogi kérdések iránt érdeklődnek. Vinczehidy könyvét, melyre alkalom adtán bővebben visszatérünk, a művelt közönség különös figyelmébe ajánljuk.

* A Zichy Géza gróf által, zenedei elnöksége tartamára, magyar zeneművek hangszereléséért alapított, évenkénti 200 koronából álló pályadíjra, az ez évi pályázati határidő június hó végén jár le. A pályaművek a Nemzeti Zenede igazgatóságánál (IV., Ujvilág utca 14.) nyújtandók be.

KÖZGAZDASÁG.

— **Állatbetegségek.** A földmívelésügyi miniszterium közlése szerint Torontál vármegye területén a következő állatbetegségek észleltettek a legutóbbi időben:

Veszétség:

antalfalvi j. Crepaja 1 u.,
bánlakai j. Karácsonyliget 1 u.,
módosi j. Bóka 1 u.,
nagyszentmiklósi j. Német-Csanád 1 u., Német-Nagy Szt.-Miklós 1 u., Szerb-Nagy-Szent Miklós 1 u.,
törökbecsei j. Melence 1 u.,
törökkanizsai j. Deszk 1 u., Torontál-József-falva 1 u.

Takonykór és bőrféreg:

alibunári j. Ferdinándfalva 1 u.,
módosi j. Szerb-Bóka 1 u.,
párdányi j. Szerb Párdány 1 u.,
törökbecsei j. Melence 1 u.,
törökkanizsai j. Jázova 1 u., Tisza Szent Mihály 1 u.,
zsombolyai j. Nagy Tószeg 1 u., Német Cernya 1 u.,
Nagykikinda v. 1 u.

*) Irtá dr. Vinczehidy Ernő, vármegyei tb. főjegyző, hit. ügyvéd, a nagybecskereki közp. közjog. tanfolyamon a magyar közjog és büntetőjog előadója. Budapest, Grill könyvkereskedése.

Rühkór:
antalfalvi j. Antalfalva 1 u., Crepaja 1 u., Farkasd 2 u., Jarkovác 3 u., Lajosfalva 1 u., Ozora 5 u., Torontál Vásárhely 2 u.,
bánlakai j. Bánlak 2 u., Istvánvölgy 1 u., Karácsonyi Liget 5 u., Tolvádia 4 u., Ürményháza 1 u., Ujfalu 1 m.,
csenei j. Tamásfalva 1 u.,
módosi j. Gát 2 u., Horvát-Neuzina 3 u., Macedonia 1 u., Rudna 1 u., Szerb-Neuzina 7 u., Tógyér 9 u.,
nagybecskereki j. Bótos 15 u., Lukácsfalva 1 u., Rogendorf 1 u., Perlasz 11 u., Tót Aradác 1 u., Torontál-Erzsébetlak 1 u.,
nagykikindai j. Magyar Pádé 1 t.,
nagyszentmiklósi j. Szerb Csanád 5 u.,
pancsovai j. Réva-Ujfalu 2 u.,
párdányi j. Szerb Ittebe 1 u., Szerb Párdány 2 u.,
törökbecsei j. Kumán 1 u., Tarras 10 u.,
törökkanizsai j. Deszk 2 u., Feketető 19 u., Ssanád 2 u., Torontál-József-falva 1 u.,
Nagykikinda v. 3 u.
Sertésvész:
bánlakai j. Karácsonyliget 3 u., Offzenica 1 p.,
nagybecskereki j. Lukácsfalva 2 p., Szerb-Elemér 1 u.,
nagyszentmiklósi j. Porgány 1 m.,
párdányi j. Szerb-Szent-Márton 5 u.,
törökbecsei j. Török-Becse 2 t.,
törökkanizsai j. Csóka 1 u., Kükékháza 3 u., Oroszlámos 1 m., Tisza-Szent-Miklós 2 u.,
zsombolyai j. Magyar Cernya 1 p.

TAVIRATOK.

Népgyűlés a Tattersallban.

Budapest, június 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Huszezer ember gyűlt össze tegnap délután a Tattersallban, hogy a burok iránt érzett szimpátiájukról tanúságot tegyenek. Huszezer ember lelkesedése tanúságot tehet arról, mennyire tud lelkesedni a magyar, mennyire tud együtt érezni egy szabadságot vesztő néppel. A lelkesedés, az elismerés, az angolok iránti gyűlölet minden egyes alkalomkor külső megnyilvánulásra talál. A szónokot folytonos helyeslés, „Le az angolokkal“, Veszzenek az angolok“ kiáltások s akították félbe.

Már kora délután gyűlt egybe a tömeg. Pontban 5 órakor tömve volt a nagy fedett csarnok. Ekkor érkeztek meg a burok küldöttek s a budapesti burbizottság. A közönség az egész utvonalon élénk óvációban részesítette az érkezőket. Felvonultak az iparegyletek zászlók alatt s megjött a Ganz-gyári daloskör.

A közönség élénk éljenzése közepett állott fel Hahoty Sándor s üdvözölte De Wett bur parancsnokot, mire a Ganz-gyári daloskör elénekelt a magyar himnusz.

Az ének után újra Hahoty kéri De Wettet, tartaná meg felolvasását.

De Wett ekkor az emelvényre lépett s elkezdte holland felolvasását. Oriási volt a taps, mikor a közönség De Wettet meglátta Percékig tartott míg beszédjébe belefoghatott. Beszédét Szalay Károly, fővárosi tanár tolmácsolta. De Wett beszédében elmondta a burok egész történetét, bevándorlásuktól kezdve egész mostanáig. Kiemeli, hogy a burok Afrikában legnagyobb erőmegfeszítéssel hazát szereztek, munkájukkal vagyont szereztek. Mikor ezt az angolok látták, megirigyelték tőlük jóvoltukat s rájuk támadtak. Cecil Rhodes, Millner és Cap Chamberlain az a három férfi, kik nem tudtak mérsékelni, pénzsóvárságuk okozta az egész vérengzést. Ezeknek köszönhetik a burok, hogy elveszik szabadságukat, otthonukat, jogukat. Az egész burok nemzet nevében tiltakozik jogaik jogtalan elvevése ellen. Váolja a háboru borzalmaival, hol az apátlan árvaikat, bete-

geket, asszonyokat kikergették házaikból a pusztákba s az éhhalálnak vetették oda. A sebesülteket vérükben fetrengve engedték át kinjaiknak. Lord Roberts a burok orvosokat elfogatta s a többi foglyokkal a legegészségtelen szigetekre deportálta. Elmondja, hogy az angol tábornokok jelentései mind telve vannak hazugságokkal, mert azok szerint a burok idáig már több embert vesztek volna, mint a mennyi az egész burok nemzet, több ágyut vesztek, mint a mennyi mind a két harcoló félnek együttvéve van. És ez reményt ad neki. Mert a mig az angolok hazudni kénytelenek, addig ügyük nincs elveszve. Inkább elesnek mind egytől egyik, de szabadságukat jogaikat, nem engedik. Hivatkozik a magyarok rokonszenvére s ebben látja biztosítékát ügyük igazságának.

Oriási helyeslés, éljenzés követte a rokonszenves fiatal vezér lelkes beszédét. Az éljenzés csillapultával Szalay Károly köszönetet mond De Wettnek tel-olvasásáért.

Az egyetemi ifjuság nevében Tahy Endre üdvözölte a burok vendégeket. Majd Simkó Károly műegyetemi hallgató szavalt a Szalay Károlynak „A burokhoz“ című költeményét.

Ezután Valentin Vilmos, a másik burok parancsnok beszélt németül.

Végül Roskovitz Arthur hírlapíró lelkes beszédben határozati javaslatot terjesztett elő és a jelen voltak lelkes éljenzéssel tették magukévá a javaslatot.

A gyűlésen a rendőrség nagy számban volt jelen, de dolga az elrendezésen kívül alig akadt. Ott voltak a 48-as honvédek, köztük az öreg Lakatos Miklós, országgyűlési képviselő is.

Takács Zoltán a bíróság előtt

Budapest, június 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma kezdte meg a budapesti büntető törvényszék dr. Takács Zoltának és a hozzátartozó pénzhamisító bandának bünpörét tárgyalni. A nagy tárgyalási terembe csak ügyvédek és újságírókat bocsátottak be. A 34 vádlott ellen megindított bünpört a terjedelmes vádirat felolvasásával kezdték meg. Elsőnek Takács Zoltánt hallgatták ki. A tárgyalás tovább folyik és több napot fog igénybe venni.

Lebukott jockey.

Budapest, június 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A tegnapi alagi lóverseny negyedik futamánál Magaera nevű ló elesett, maga alá temetve Kosack nevű jockeyt, akit életveszélyes sebekkel a kórházba szállítottak.

Waldersee visszatérése.

Budapest, június 10. (A „Torontál“ ered. távirata.) Yokohamában földolt stírgöny szerint Waldersee Kobe-ban partra szállt, ahol a polgármester üdvözölő beszéddel fogadta. Waldersee tovább utazott Tokioba.

A kínai császár visszatérése.

Budapest, június 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pekingből jelentik: Lihungcsanghoz érkezett félhivatalos távirat szerint az udvar augusztus hó folyamán visszatér Pekingbe.

A berlini tüzoltó kongresszus.

Budapest, június 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Berlinből jelentik: A város az itt időző tüzoltó kongresszus tiszteletére tegnap estélyt adott, amelyen több miniszter is részt vett.

Pestis.

Budapest, június 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Fokvárosi jelentések szerint a múlt héten 18 pestis-eset fordult elő a városban, közöttük 10 halálosvégi kimenetelű volt. Eddigélé összesen 684 megbetegedés 308 halálessel fordult elő.

Sztrájk.

Budapest, június 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Resicáról táviratozzák: A Budapestről visszaérkezett munkás küldöttség tegnap számolt be utjáról egy népgyűlésen. Vesth Béla igazgató kijelentette a munkásoknak, hogy addig nem tárgyal velük, míg munkába nem állanak. A munkások elhatározták, hogy másnap sem dolgoznak és ügyük védelmére az országos ipartanács védelmét kikérik.

Anarchisták.

Budapest, június 10. (A „Torontál” eredeti táv.) Párisból jelentik: A rendőrség tegnap két anarchistát fogott el.

Végnélküli párbaj.

Budapest, június 10. (A „Torontál” eredeti táv.) Párisból sürgönyzik: Laberdesque ma újlag elküldte segédeit Max Regiszhez. Regis segédeit mindez ideig nem nevezte meg.

Vasuti katasztrófa.

Budapest, június 10. (A „Torontál” eredeti táv.) New-Yorkból sürgönyzik: A Lackavanna vasutvonalon két tehervonat összeütközésben, az egyiknek dinamit rakománya fölrobbant. A kocsik összezúzódtak, vagy elégték. Hat vasuti alkalmazott meghalt és számosan megsérültek.

Budapesti gabonatózsde.

Budapest, 1901. június 10.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Bánsági	6	76	7.70	7.80	80	0.—
Tiszavidéki	„	76	7.85	7.95	80	8.25
Pestvidéki	„	76	7.85	7.95	80	8.15
Bácskai	„	76	7.85	7.95	80	0.—

Rozs	uj	elsőrendű	kilós	7.30		7.45	
				70—72	—	7.20	7.30
„	„	másodrendű	—	—	—	—	—
Árpa	„	takarmány	60—62	6.40	6.75	—	—
„	„	égetni való	82—84	6.10	6.30	—	—
„	„	sőrfőzésre való	64—66	0.—	0.—	—	—
Zab	„	—	39—41	7.20	7.40	—	—
Tengeri	6	bánsági	—	0.—	0.—	—	—
„	„	másnemű	—	5.35	5.40	—	—

Határidő-üzlet.

Budapest, június 10 (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Kielégítő kínálat mellett gyöngye volt a vételkedv. Az árak szilárdak A határidőüzletben déli zárattal a következő jegyzések fordultak elő:

Buza októberre	8.17—8.18
Rozs	6.90—6.91
Zab júniusra	6.13—6.14
Tengeri szeptemberre	5.38—5.39
„ októberre	5.40—5.41
Repece júniusra	13.05—13.10

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Ervényes 1901. május hó 1-től.

Erkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 8 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
 Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Verscezről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Alibunarról: este 7 óra 23 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
 Temesvárra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Verscezre: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Alibunarra: reggel 8 óra 25 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 53 p.; délután 5 óra 10 p.
 Szeged Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 40 p.
 Karlova—Nagy-Kikindára: reggel 5 óra 58 p.

HIRDETÉSEK.

4450. tkvi szám 1901.

582—11

Arverési hirdetmény és arverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dabits Jása végrehajthatónak Jakovlyev Pera végrehajtást szenvedő elleni 174 korona tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területében lévő Szerb Ittebe község 1822. sz. tjkvben A I. 2. sorsz. (386—387/b. hrsz. 200/b. ö. i. sz. ház 344 □ öl beltelekkel, egészben tehát a végrehajtáson kívül álló Mihajlov Döme jutaléka is 834 korona kikiáltási árban 1901. évi augusztus hó 22-ik (huszonkettő) napjának délelőtti 10 órájára Szerb-Ittebe községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitiizott bírtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Arverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 83 kor. 40 fillért készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. ig. min. rendelet 3. §-ában jelzett óvadékképes

értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. c. 170-ik §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék telekkönyvi irattárában és Szerb-Ittebe község előljáróságánál megtekinthetők.

Kelt Nagybecskereken, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál, 1901. évi május hó 18-án.

Kövér,

kir. törvényszéki bír.

407. végrh. sz. 1901.

581—11

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. járásbíróságnak 1900. évi Sp. III. 614/3. sz. végzése folytán dr. Eibeschitz Miksa nagybecskereki ügyvéd által képviselt Stern József felperes részére Lela Száva alperes ellen 123 korona 58 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1298 koronára becsült ingóságokra a nagybecskereki kir. járásbíróság V 565/2. 1901. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglalatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Nagybecskereken az adósnál leendő megtartása határidőül 1901. évi június hó 19 napjának délelőtti 8 órája kitiizetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, lovak, omnibusz kocsik s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldött-nél írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulaszták.

Kelt Nagybecskereken, 1901. évi június hó 4. napján.

Simonich Zsigmond,

kir. bírósági végrehajtó.

HIRDETÉSEK

gyárosoknak, kereskedőknek és iparosoknak, saját érdekük, hogy gyártmányukat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék.

A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy a ki nem hirdeti, az maga ellen vét!

Hirdetések felvételnek a „Torontál” kiadóhivatalában.

Huzás visszavonhatatlanul
1901. június 25-én.

Concordia sorsjegyek
à 1 korona.

Főnyeremény

30.000 korona értékű

Ajánlja:

Kadelsburger L., bank- és váltó-üzlet.
Stern H. és Fiai, sorsjegyelárusító.
Watzke E., sorsjegyelárusító.

Nagybecskerek.

540—13.7